

ABONAMENTUL.
Pe un an . . . 24 Cor.
Pe o jum. de an 12 "
Pe trei luni . . . 6 "
Pentru România și străinătate:
Pe un an . . . 40 lei.
Pe o jum. de an 20 "
TELEFON N. 206

GAZETA TRANSILVANIEI

ZIAR POLITIC NAȚIONAL.

REDAȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA Târgul Inului Nr. 30

INSERȚĂRI se primesc la administrație. Prețul după tariful și învalabil.

Manuscrisele nu se înapoiază.

Urmările încercării de împăcare.

De A. D. Xenopol.

Tratările între Români și Unguri s'au rupt din cauză că Românii au văzut că Ungurii voiau prin planuita împăcare să mai reducă încă situația Românilor în loc de a o îmbunătăți. Noi prevăzusem acest rezultat încă de mult și sfătuisem pe frații noștri, că sau se obțină o asigurare serioasă a existenței lor naționale sau să rămână mai bine cum sunt, căci ne temeam ca o împăcare aparentă să nu aibă urmări neprielnice pentru poporul român și anume: 1) Să nu se deie Ungurilor o armă la mână spre a putea cere dela regatul român întoarcerea sa la politica prietenească Austro-Ungariei, întru cât ar fi satisfăcut dorințele Românilor din Ungaria, 2) să nu le dea o îndreptățire față de Tripla Alianță ca au introdus pacea în sânul împărăției și 3) mai ales, că n-a produs o desbinare primejdioasă între Români mulțumiți cu împăcarea și cei rămași protivnicii ei.

Pentru fericirea neamului nostru am scăpat de aceste întreite primejdii.

Dar să nu se creadă că nu am câștigat nimica din tratările urmate. Din potrivă am dobândit o situație neasemănat mai bună decât cea dinaintea lor.

Mai întâi să băgăm de seamă că nu noi am umbat după împăcare cu Ungurii, ci ei au făcut începutul. Cum spune comitele Tisza că încă din Martie trecut a cerut ca Românii să intre în schimbul de vederi cu domnia sa în privința stării lor Prin urmare Ungurii singuri au căutat împăcarea și lucrul s-a făcut, nu doar pentru că în cutelul lor ar fi răsarit ideea că Românii sunt îndreptății și că e just să li se îmbunătățească soarta, ci guvernul unguresc a fost silit de politica exterioră și mai ales de raporturile sale cu Tripla Alianță și în această măsură. El a fost întâi foarte zdroncinat prin însăși dezvoltarea de puteri adusă la lumină de regatul român, apoi aliații Austro-Ungariei i-au cerut să liniștească interiorul monarhiei, pentru a putea

indeplini rolul său în caz de primejdii, căci atunci când fiecare cetățean trebuie ținut în credința și ascultarea de un jandarm, nu mai este Stat ci numai parodia unui organism politic.

Ungurii fiind deci siliți la apărarea lor plecare către Români, înțelegem cum ei voiau să tragă din ea numai niște mijloace de a-și tocmi trebile lor ne cedând în lăuntru decât un minimum sau mai bine zis nimic. Ar fi fost o nebulie ca Românii să dea Ungurilor o armă de apărare în mâni fără a primi nici un folos real din îngăduirea lor. Și acest act de sine ucigător înțelepciunea conducătorilor lor nu l-a comis.

Așa dar Ungurii, ori din ce motiv au fost ei îndrumați s'au îndemnat și hotărât, deci au recunoscut și Ungurii, că poziția Românilor este nedreptă și ar trebui îmbunătățită. Aceasta mărturisire deosebi este foarte patriotică, și dacă Ungurii s'ar fi gândit bine la urmările ei, nu ar fi călcat niciodată pe o asemenea cărare și din acest punct de vedere curat unguresc are dreptate opoziția care tună și fulgeră contra comitelui Tisza. Intr'adevăr mărturisirea nu mai poate fi luată înnapoi, și vor apărea că au vrut să ne concedă oare care drepturi dar că nu au vrut prea mult. Mult, puțin, aceasta e altă întrebare. Însemnat rămâne faptul că Ungurii au propus Românilor să trateze asupra poziției lor, deci au recunoscut dreptul lor a cere oare care reformă; au recunoscut deci că poporul român nu este tratat cum o pretind Ungurii în toate manifestările lor, ca o națiune egal în dreptăți care numai din răutate și din visuri de daco-romanism agită contra statului unguresc. Pentru că daco-romanismul s'a dus pe gârle de când președintele consiliului de miniștri din Ungaria recunoscând nedreptatea cu care sunt tratați Românii în Ungaria le-a întins mâna spre a scoate din ea.

Aceasta să știe acum de toată Europa și nu va mai putea fi tăgăduită. Al doilea: Întrebarea Românilor din Ungaria a fost pusă înaintea Europei, nu mai mult ca una lăuntrică a regatului maghiar încât să

interesează popoarele civilizate numai din punct de vedere moral și de omenie, ci că a căpătat un colorit foarte rostit politic și anume de marea politică internațională. Anume se știe că motivul de căpetenie ce l'a împins pe comitele Tisza la tratări a fost teama Triplei Alianțe de a nu împinge pe regatul României în brațele Triplei Înțelegeri, ceea ce ar putea constitui o calamitate în cazul unui războiu între cele două mari alcătuirii politice europene. Prin urmare situația Românilor din Ungaria a devenit, prin plecarea regatului român, sulul în jurul căruia se va învârti de acum înainte politica orientală.

Al treilea: Românii din Ungaria au căpătat ei înșiși o însuflețire, mai puternică, din împrejurările raportate mai sus. Ei văd că Ungurii umblă după dănșii spre a-i ademini și a-i împăcași măsoară acum tot drumul ce l'a parcurs înălțarea situației lor dela timpul când nația română era privită numai ca tolerată în Ungaria spre folosul public al regnicolilor și cea de acum când Ungaria umblă cu căciula în mână după ei spre a-i îmbuna. Ei capătă convingerea că drumul ce l'a urcat merge spre deal încât îi duce evoluția suitoare a neamului lor, pe când Ungurii, din momentul ce au făcut pacea spre împăcare au apucat cina corbatoare a neamului lor.

Procesul Rutenilor. Pleo doarele apărătorilor continuă. Fri a vorbit Dr. Costa Hadji, avocat în Neoplanta. A ins stat asupra cruei triple, accentuând că aceasta se folosește la toți gr. or. Mișcarea clientilor să a fost numai religioasă, ceea ce permit legile. Cere achitare.

Adv. ațut Hostiuc, apărătorul acuuzatilor din Nagybockó, scoate la iveală că clientii să n au făcut altceva, decât s'au rugat lui Dumnezeu. Sunt cu toții oameni săraci și nu le a trecut nici prin gând să tradeze patria Evreii se roagă și ei din cărți sfinte aduse din Rusia, pentru că de acolo le capătă mai ieftin. Dacă statul (dar prețimea ruteană? — Red.) s'ar fi îngrijit ca acest popor să aibă cărți patriotice, clientii lui nu ajungeau nici când pe banca acuzaților.

Un alt apărător, Dr. Imrédi, dovedește, că procuratura a ridicat în chip

uşuratic gravele acuze, căci nu sunt dovezi pentru susținerea lor.

Mandatul dela Lugoj. Din Lugoj se anunță, că, devenind vacant mandatul de deputat al Lugojului, membrii partidului național român din Lugoj au fost convocați pe Mierți, 3 Martie n. la orele 11 din z la o conferință confidențială în otelul «Concordia» pentru a face pregătiri necesare în vederea apropiatei alegeri, care probabil va fi fixată pe ziua de 10 Martie st n.

Infrățirea tinerimii naționalităților nemaghiare.

Din Budapesta ne vine o știre deosebit de îmbucurătoare:

La inițiativa tinerilor slovaci se proiectează aranjarea unei întruniri monstre a tinerimii universitare nemaghiare la Budapesta în 2 Martie st. n. seora, participând tinerimea română, slovacă, sârbă și italiană.

Organizatorii întrunirii nu vor să insceneză o manifestație politică, aruncând tinerimea în valurile turburii ale politicii militante, ci doresc a servi ideea înfrățirii elementelor tinere, de valoare ale naționalităților din această țară cari au datoriat față de neamul lor de a și înfrupta aceleași credințe politice.

După cum suntem informați, întrunirea are un singur punct de program: D-l Dr. Iuliu Maniu va fi invitat printr-o delegațiune să participe la această întrunire și să orienteze tinerii meă întrunită asupra antecedentelor și a fazei actuale a chestiunii de naționalități din Ungaria.

Salutăm cu o deosebită căldură această nobilă și slobodă acțiune, care ne dă o frumoasă dovadă despre maturitatea politică a tinerimii universitare a naționalităților nemaghiare, și despre adâncă înțelegere a marilor interese, cari pivesc deopotrivă toate neamurile nemaghiare ale patriei noastre comune.

Nu putem decât să îndemnăm din toate puterile noastre tinerimea română dela școlile înalte ale țării să îmbrățișeze acțiunea inițiată, care va avea o înmăsurare din cele mai binefăcătoare asupra legăturilor viitoare între neamurile nemaghiare, consolidându-le și pregătind astfel terenul pentru un viitor mai bun și mai fericit atât în interesul țării cât și al popoarelor ei diferite.

Tratatul cu România.

— Ședința camerei magnaților. —

Ședința de ieri a camerei magnaților a fost puin cam zgometoasă. Cu fost de față membrii pozitivi, vre o 39, căci era pr'ierat să se facă mai multe interpeleții și Tisza să fie atacat, mai ales pentru tratativele cu România.

La ordinea zilei erau 20 de obiecte, între cari proiectele despre curțile cu jurați, proiectul legii de presă etc. La aceste două s'a pregătit opoziția în deosebi a face demonstrații contra lui Tisza. Dar obiectul cel mai interesant al ședinței a fost interpeleția în chestia tratatelor române.

Interpeleția lui Károlyi.

După deschiderea ședinței, se implinesc unele formalități, apoi la cuvântul contele Károlyi Gyula, făcând interpeleția anunțată în chestia tratatelor. Interpeleția are forma tipică a tuturor discursurilor și declarațiilor oligarhilor noștri, când e vorba de chestiunea română. Credințe false impletite, exagerări și minciuni nouă și în urmă concluzii asemenea forțate și eronate. Aceste le găsim și în discursul lui Károlyi.

Ei afirmă, că locuitorii naționaliști ai țării au fost tratați în totdeauna egal cu maghiarimea. Aceasta este așa pe terenul economic și cultural, ca să nu mai vorbească de egalitatea înaintea forurilor justițiare. În liberalismul nostru, — zice Károlyi — față de naționalități, am trecut peste toate granițele.

Iată primele minciuni grofeștil

Dar mai departe, contele spune că n'ar fi avut nimic de zis, dacă prim-ministrul își lua numai informațiuni despre naționalități. Dar Tisza a avut tratative de luni de zile cu așa-numitul comitet național, care nu a fost plenipotențiat de nimeni a să trateze. Aceste tratative ale prim-ministrului sunt păgubitoare pentru statul național unitar.

Și pe tonul acesta bate câmpii, până ce ajunge la concluzia, că procedurile lui Tisza nu numai e greșit, dar e și periculos și păcăos în măsură mare. Spune apoi, ca tratativele cu Tisza au făcut mari stricăciuni ideii de stat maghiar și cauzei maghiare, pentru că prin

Rolul albinei în istoria omenirii.

De Ioan Aron, dir. școl. în p.

Oamenii dela început au avut trebuințe foarte puține. Aceste se pot reduce aproape numai la trebuințele de nutreământ și la scutirea corpului de frig etc. Cu cât trebuințele omului creșteau, cu înmulțirea familiei, e natural, că în aceea măsură, el caută mijloace ca să-și poată agonisi mai ușor necesitățile pentru trai etc., luându-le din bogata natură. Astfel, oamenii, au început a aduce pe lângă sine unele animale, ce se aflau în stare sălbatică, dela cari așteptau diferite foloase ca: ajutor la vânat, la apărarea avutului său, pentru câștigarea de nutreământ, îmbrăcăminte etc. și așa cu încetul le-au domesticit, făcându-le foloșitoare lor și urmașilor lor. Intre aceste animale putem număra: oala, capra, vaca, cănele etc.

Despre timpul când se vor fi înblăzită cele dintâi animale istoria nu ne poate da date precise, dar presupunem și credem că ea s'a făcut foarte de timpuriu și s'a urmat în continuu în măsura înmulțirii și dezvoltării genului omenesc pe pământ. În evoluțiunea aceasta, văzând omul, că și dela unele insecte poate trage foloase le-au adus și pe acestea pe lângă sălașul lui, făcându-le locuințe potrivite.

Intre insectele domestice numărăm pe albina — apis mellifica — și vermil de mătase. E de netăgăduit, că dintre aceste insecte, omul s'a ocupat mai întâi cu albina, pe care el o găsea la tot pasul ce-l făcea în libera natură. Zace în firea lucrului, că omul umblând pe câmp, prin pădure, după hrana sa etc. nu a putut trece fără a observa acest insect sîrguincios, cum zboară din floare în floare strângând neectarul dulce pentru a-l duce în colonia sa, în stup. Lui nu i-a putut rămânea neobservat bogatul magazin de miere din faguri, fără a fi gustat din el. Deci istoria domesticirii acestui insect trebuie să fie foarte veche. Putem afirma fără greș că ea e de odată cu cea a omului, ba am putea zice că istoria albinei e mai veche decât a însuși omului.

Leagănul culturii albinei de stup nu se poate spune ariat, precum nu se poate spune ariat nici modul lătrii ei pe la diferitele popoare din vechime. Dar, că oamenii s'au ocupat foarte de timpuriu cu cultura ei, ne dovedesc semnele rămase de el, precum sunt semnele hieroglifice ale vechilor Egipteni. În modul de scriere al Egiptenilor albina înseamnă supremul lor zeu, numit Apis. Apoi în alte combinațiuni ea înseamnă nemurirea și înțelepciunea, dovadă că Egiptenii cunoșteau destul de bine și știau aprecia albina, căci altfel ei nu o ar fi putut lua ca semn de scriere a lor, ca simbol, pentru a exprima prin ea ideea, după cum

am zis, pe cel mai mare zeu al lor, și apoi în alte combinațiuni, înțelepciunea și nemurirea. Afară de acestea, albina mai intruchipa și puterea monarhică și credința necintită în lupta până la moarte pentru o cauză dreaptă. Aceste toate sunt idei distincte ale albinei de stup în modul de scriere și de cugere a vechilor Egipteni, ceea ce dovedește că ei cultivau albina și că o prețiau mult pentru frumoasele ei virtuți.

Că oamenii încă din cele mai depărtate timpuri se ocupau cu cultura reea albine de stup, ne mai dovedesc miturile popoarelor vechi și cu deosebire miturile Grecilor și Romanilor. Din miturile acestor popoare reiese că albinele de stup au fost privite de ființe zești, născute din zei. Așa se spune despre Aristeus, fiul lui Apollo și al nimfei Cirene, că el a produs albinele din cadavrele de tauri. Nicander, un poet și medic grec, era de părerea, că albina de stup s'ar fi născut sub domnia lui Saturn și insula Creta ar fi patria ei. Ovid (Publius) ne spune, că în tre zeii, cari se ocupau cu cultura albinei ar fi fost Bachus.

Despre Bachus, ne spune Ovid, că călătorind prin Tracia ar fi văzut mai întâi albina și anume: Pe când lucrătorii lui erau ocupați cu prelucrarea unui metal sunător lângă râul Stymon, prin sunetul metalului, s'a strâns un roi de albine și s'a așezat în apropiere.

Pe acestea apoi Bachus le ar fi cultivat în scorburi de arbore. Din cauză că albinelor, după murirea celor vechi, le-ar fi plăcând mult sunetul de metal, popoarele din vechime, au atribuit albinelor și un simț muzical, deci sunt aduse și în legătură cu arta poetică. Pe acest temelii poezilor Lucane și Pindar, fiindcă pe când erau încă în leagăn li s'a așezat pe buze o albina, li s'a proorocit că vor deveni mari poeți.

Lăsând la o parte alte mituri, ce se vor mai fi aflând despre albina la popoarele din vechime, trecem la documentele scrise din antichitate despre acest minunat insect. Intre documentele cele mai de valoare despre albina, ne putem provoca mai întâi la s. scriptură. Aci aflăm pe albina destup preamărită pentru însușirile și virtuțile sale și cu deosebire sunt preamărite produsele ei, mierea și ceara, ce se foloseau ca nutriment și ca medicament neîntrecut pentru om la feliurite morburii.

În testamentul vechiu cuvântul albina obvine de 5 ori, cuvântul miere de 38 ori, iar cuvântul ceară de 6 ori. În testamentul nou aflăm la Luca 24.42 amintindu-se de fagur, care să vede a fi fost luat din coșnița de albina cultivate. Că pe timpul lui Cristos se cultivau albinele pe o scară întinsă, ne arată și istoriograful Flavius Iosephus în istoria sa, unde aflăm descrisă pe larg istoria albinei.

În cartea religioasă a Evreilor,

Talmudul, se spune că cu cultivarea stupilor se ocupau cu deosebire rabini.

Aci avem precizat drepturile stuparului, depărtarea de sat a stupinelor etc. etc. Precum în biblie și în talmudul Evreilor, tot așa aflăm și în cartea sfântă a Musulmanilor, în Coran, indicații cu privire la albina. Intre altele se spun în această carte a Musulmanilor despre albina următoarele:

»Mâncă din toate fructele și mergi pe căile ce te le-a aratat ție Domnul. Mohamedanii sunt de credință că cei plăcuți lui Dumnezeu, la înțierea lor din morți, primesc miere pentru întărire etc.

Că albina era apreciată și cultivată în vechime, ne putem încredința nu numai din scrierile religioase ale diferitelor popoare și din istoria universală și din scrierile barbaților însemnați de pe aceste vremuri. Așa ne putem încredința din rașodiile lui Homer, a celui mai vechiu poet al Grecilor. Din legile lui Solone vedem că stupăritul era practizat în Grecia cam cu 600 a. Chr. Pe timpul lui Pericles 429 i. Chr. stupăritul ajunsese în floare, ceea ce se poate deduce de acolo că în mitica Atica, provință de 40 mile, se aflau 20.000 stupi. Mai departe aflăm din scrierile lui Aristoteles (n. 384, mort 322 a. Chr.), învățătorul și crescătorul lui Alexandru cel mare Macedoneanul, descrie pe larg cultivarea albinei.

Românii — strămoșii noștri —

ele s'a potențat conștiința națională a Românilor și atracția spre România. În fine cere deslușiri dela Tisza.

Tot în chestia aceasta a făcut o interpelație eri după amezai contele Vigyázó.

Tisza le-a răspuns pe scurt, accentuând în special, că în chestiunea înțelegerii cu Românii cuvântul ultim l-ar fi avut camerele legislative. Camera a luat la cunoștință răspunsul și incidentul s'a terminat.

Bomba dela Dobrițin.

Cercetările în România.

La Iași și la București continuă cu mare aparat cercetările după preținșii cetățeni români Măndășescu și Tudor Avram, însă deocamdată fără rezultat. Semnalmente, cari au fost comunicate poliției române ar fi următoarele:

Tudor Avram este de 30—32 ani, născut în jurul Bucureștilor, este de statură înaltă, are părul blond, roșcat.

Silvia Măndășescu este de 26—28 ani; este născută la București și a trăit în concubinaj cu o femeie. El este de statură herculeană, elegant, cu înfățișarea artistică, părul castaniu, poartă monoclu, își rade mustățile și poartă favorite.

Pe baza acestor semnalmente autoritățile polițienești din Iași au făcut toate cercetările posibile și totuși nu s-a putut da de nici o urmă, că ar fi existat aci, sau car fi fost vreo dată în Iași indivizi nu numele indicate. Nici semnalmente indicate de către autoritățile ungurești nu pot da autorităților țesene vre-un indiciu asupra unor persoane locale și cari ar fi persoane vizate ca făptuitorii atentatului.

Agenteii brigăzei de siguranță au mai cercetat de asemeni cu amănunțime la toate oteleurile din Iași, pentru a vedea dacă n-au fost, sau nu se află acum refugiați, preținșii făptuitorii ai atentatului din Dobrițin și rezultatul acestor cercetări este de asemenea negativ.

Autoritățile țesene au convingerea că afirmațiunea, că vinovații ar fi originari din Iași, este absolut neîntemeiată.

La București.

În urma telegramelor primite de la poliția din Cernăuți, cum că cei doi presupuși atentatori din Dobrițin ar fi din București și cum prin telegramă se cerea arestarea lor. Întreg aparatul polițienesc a fost pus în mișcare. Numeroși agenți dela siguranța generală și siguranța Capitalei, au cutreerat în decursul nopții orașul, spre a da de urma celor doi presupuși atentatori semnalati. D-nii I. Panaitescu, directorul siguranței generale a statului, G. Corbescu, prefectul Capitalei, S. Emmanoil, sub director la siguranța generală și d-l inspector Rafael, șeful siguranței Capitalei au stat eri la poliție până în spre ziua.

Rezultatul cercetărilor se ține în cel mai mare secret, așa că nu s-a putut afla nimic în această privință.

Atentorii — boxiști.

Comerciantul Bato Kornél, din Dobrițin, care știe și românește, a făcut alături următoarea depozitie cam fantastică:

Pe la 7—8 Ianuarie c. a venit la mine negustorul Izidor Eppstein și m'a întrebat, dacă aș fi dispus să aduc cuiva oarecare servicii pentru bani. La răs-

punsul meu afirmativ, Eppstein mi-a predat o carte de vizită franțuzească pe care era tipărit Măndășesco et C-nie spunându-mi să mă duc la hotelul Frohner.

M'am dus, unde am fost primit de doi domni cari afirmau că sunt artiști și mi-au exprimat dorința că ar vrea să joace ca *boxeri la cinematograful Apollo*.

Conversația era condusă de Măndășescu care m'a întrebat dacă sunt român în Dobrițin. I-am răspuns că nu sunt. Apoi m'a întrebat, ce este cu episcopia gr. cat. maghiară, căci în România a auzit că în jurul acestuia s'a făcut mare zarvă. Eu am răspuns că nu este nici o zarvă. La întrebarea lui i-am arătat apoi reședința episcopală. Toate acestea s'au întâmplat înainte de amiază. La amiază am hotărât să ne întâlnim după masă la cafenea Hungaria, dar ei nu au venit, așa că am fost nevoit să-i caut la hotel, unde i-am găsit făcându-și bagajele.

Ei mi-au comunicat, că pleacă pentru că au constatat că aici nimeni nu se interesează de gimnastică. M'am rugat apoi să-i însoțesc ca interpret în alte orașe. Am refuzat. Mi-au plătit 53 lei; 13 lei în monede și 40 lei în hărți. Când mi s'a plătit am observat că Măndășescu avea la sine o sumă mare de bani în bancnote românești.

Alteța Sa Spiridonow.

Gazetarilor maghiari, cu deosebire cei dela »Pesti Hirlap«, sunt foarte inventioși, când e vorba să discrediteze pe Români. Cea mai nouă gogorită este, că-i confundă cu »Avram Teodorow« cu »Alteța Sa prințul Spiridonow«. Se știe că escrocii Spiridonow, înainte de a pune poliția din Brașov mâna pe el, a pungașit lumea românească din Buda-pesta, Arad și Blaj sub pretextul că e Român din Basarabia, care a trebuit să se refugieze din Basarabia pentru »naționalismul« său. Ne-a mai spus, că surorile lui au fost osândite la moarte și că în cele din urmă au fost exilate în Siberia. »Prințul« Spiridonow era îmbrăcat elegant, purta ochilari, mănăși, cilindru, ghete de lac, era raș și avea păr lung de artist. A fost ajutat, precum ne spunea, de mai mulți fruntași din Budapesta, de episcopul Pap din Arad, de dl Goldiș, de redactorul Savu, care i-a dat, desigur în bună credință, chiar și o scrisoare de recomandare către dl Domșa la Blaj, pe care am citit-o și noi și, pe baza căreia apoi dl Domșa i-a dat o recomandare pentru Brașov. Ba ne-a spus chiar, că a fost în audiență și la contele Tisza...

În fine, precum știm, în Brașov li s'a înfundat. A stat aci închis 6 zile, a petrecut apoi câte-va zile — chipu că e bolnav — în spitalul de aici, iar în cele din urmă a fost dus până la Predeal, fiind dat pe mâna autorităților române, ca să-l transporteze în Rusia. La câteva zile după aceasta ziarul din Regat ne-au adus știrea, că »Alteța Sa« a fost deținut la Sinaia și dat pe mâna parchetului pentru furt.

Prin urmare pe timpul atentatului Spiridonow medita în închisorile României asupra pungașiiilor sale. Căzând astăzi dările de seamă din »Pesti Hirlap«, »Az Est« și din alte ziare, asupra atentatului din Dobrițin, vedem spre surprinderea noastră, că aceleași amănunte, cari le-am dat la timpul său despre »Spiridonow«, le reditează acum foile amintite, punându-le în căreia misteriosului »Avram Teodorow«, despre care se spune, că a stat în legătură cu d-nii Goga, Maniu etc., cari i-au făcut și o colecție de bani. Căzând descrierile reporterilor ma-

ghiari, par'că vedem aidoma în fata noastră pe escrocii »Spiridonow«, care — fără îndoială—va fi stat de vorbă și va fi pungașit și pe d-nii Goga și Maniu, cum a pungașit și pe alți Români din Arad, Blaj, Brașov etc.

Este însă de-adreptul o infamie de-a aduce pe fruntașii noștri în legătură cu atentatul pe baza unor astfel de informațiuni lipsite de orice bază serioasă.

Protestările Românilor.

În n-rul de azi al »Românului« d-l V. Goldiș publică în numele comitetului central executiv al partidului național român din Ungaria o declarațiune protestând cu toată tăria ca cineva să aducă în legătură atentatul dela Dobrițin cu comitetul și partidul național sau cu poporul românesc, căci caracterul, sufletul și morala poporului românesc respinge asemenea mijloace de luptă.

»Az Est« este informat că episcopul V. Hosszú a declarat eri în cuvintele casei magnaților, că toți episcopii ardeleni au exprimat episcopului Miklosy telegrafic condolețele și indignarea lor asupra atentatului.

Tot în »Az Est« d-l Mihali declară că Românii condamnă cu toată hotărârea atentatul și că protestează în contra faptului, că atentatul să se aducă în vre-o legătură cu partidul național român.

Tisza la Viena.

Săptămâna viitoare prim-ministrul Tisza va merge la Viena și va fi primit în audiență la M. Sa. Va raporta asupra situației politice și a exploziei din Dobrițin. Cu ocazia aceasta Tisza va avea întrevederi și cu miniștrii comuni spre a discuta unele chestii comune.

Cronica Externă.

Noua sesiune a Parlamentului englez.

Sesiunea parlamentului englez pe care regele George V a deschis-o nu de mult va fi în adesea istorică și va avea însemnătate deosebită în evoluția politică și socială a Europei.

Actuala sesiune va fi dominată de legea autonomiei Irlandei, care acum își va recăpăta independența de mult pierdută. Desființându-se dreptul de veto absolut al camerei lorzilor, o lege, respinsă de trei ori, poate fi supusă sancțiunii regale. Legea de autonomie a Irlandei, notată încă din 1911 de camera comunelor, a fost respinsă până acum de două ori de camera lorzilor. Respingându-o acum, a treia oară, va putea fi sancționată și pusă în aplicare.

Prin acest act de dreptate se va inaugura un regim de liniște socială în Irlanda, care veacuri întregi a suferit jugul englez și jafurile marilor lorzi. Reduși la cea mai grea miserie, poporul irlandez a luptat totdeauna pentru libertățile sale. Grație curajului și energiei marelui patriot irlandez O'Connell și minții luminate a lui Gladstone, s'a putut obține în timpul secolului XIX oarecare în bunățate. Toate acestea însă nu erau decât concesii provizorii. Numai autonomia va face cu puțință dezvoltarea completă a poporului irlandez.

Însă și în Anglia — țara tradițiilor — forțele trecutului sânt o putere care se împotrivesc progresului și dreptății pentru Irlanda. Marii lorzi posedă întinse latifundii în Irlanda, obținute prin forță și brutalitate în trecutul îndepărtat, și nu voesc să fie expropriați, după cum au fost expropriați și din pământurile ce prădau în marea Britanie. Tentativele de conciliere între marii lorzi și partidul radical — care e la putere, și care din reforma autonomiei Irlandei și-au făcut un program a cărui complexă realizare o revendică ca un titlu de mândrie și glorie au eșuat. Cei cari se opun acestei reforme au agitat întreaga țară și de acea această gravă chestiune amenință să paralizaze viața Angliei. Pegele însuși prin mesagiul citit în fața camerei a cerut o înțelegere deplină având în vedere marile interese ale Angliei. Primul ministru Asquith a repetat apelul regelui. O Anglie divizată în interior de neînțelegeri și de război civil, este o Anglie slabă în afară, și din cauza rolului mondial al Britaniei, chestiunea Irlandeză interesează întreaga diplomație și lumea politică.

În afară de autonomia Irlandei actuala sesiune va fi teatrul unor violente incidente între partidul muncel și guvern, din cauza dictaturii și a stărei de asediu din Africa de sud. Se știe că Generalul Botha, șeful guvernului din Transvaal, a mobilizat întreaga armată engleză bură, pentru a înfrânge o grevă a minerilor din minele de diamant. Generalul Botha — a proclamat, cu învoarea metropolei, starea de asediu și a înființat Tribunalele marțiale. A arestat și depostat sute de muncitori. Pentru toate aceste guvernul englez va avea să răspundă în fața reprezentanților clasei muncitoare. O altă chestiune care va împărți nu numai parlamentul, ci întreaga țară în două tabere este: bugetul armatei și în special al marinei. Cu toată bogăția solului și a subsoului englez, Anglia nu mai poate să suporte mărirea cheltuielilor pentru armată. În sânul actualului cabinet radica primul ministru Asquith și ministrul de finanțe, Lloyd George, s'au pronunțat față în față pentru construirea de noi dreadnoughturi. Numai ministrul marinei Churchill este partizanul mării marinei de război. Cu toată opunerea pacifistilor și a partidului muncel a obținut anul trecut mărirea bugetului. Totuși marile său program naval a fost respins. Înțelegerea cu Germania pentru diminuarea comună și proporțională a înarmărilor n'a dat însă nici un rezultat, astfel că armarea și pregătirea de război nu va înceta spre paguba adevăratelor interese ale popoarelor și spre veșnica amenințare a civilizației și culturii Europei.

Aceste sânt cele trei mari și grave probleme pe cari parlamentul englez va avea să le rezolve. — Săptămânata tradiție politică și superioara mentalitate a camerei politice cari au asigurat Angliei în cursul veacuri-

lor o evoluție liniștită nu se va desminti nici acum.

Londra S. Gărăhoară

Bancă în Șinca nouă!

— Fine. —

Din cele scrise puteți vedea, cât de necesară era înființarea unei noi bănci în Șinca-nouă, când în Șinca veche la 4 km. depărtare există deja 2 bănci românești, în Vad 4 km. alte două, în Șercaia, centru plășei cu judecătoria și carte funduară alte trei bănci românești și streine. Șinca nouă și veche mai au pe teritoriul lor și Strâmba, vale renumită în păstrăvii ei pe cari îi furnizau pentru Curtea regală la Sinaia. Aveau un vânat mare renumit de urși, lupi, mistreți, căprioare, râși și ciute, azi arândat cu toptanul la aristocrații unguri.

Vedeți deci cât de trebuincioasă era înființarea de bancă proprie când vom spune că locuitorii de aici și din alte sate cu banii împrumutați dela bănci se duc la Brașov ori Cohalm să și cumpere lemne de brad, scânduri și lași aduși de săcului din Ciuc și se fac întărituri și scursori pe linia ferată din Șinca nouă și veche cu piatră, adusă din Seculme cu lucrători secui, rușeni și slovaci. Dar și pietrișul de așternut pe șoselele statului se aduce cu trenul din carierele dela Racoșul de Jos, cu înconjur pe la Brașov, Făgăraș, când prundurile văilor și ale Oltului aduc primăvara atât pietriș de tot felul de roce — inclusive piatră de — var, și Oltul merge paralel cu șoseaua la 1—2 km. depărtare.

Fiindcă s'a proscris prin statutul comitatens, acoperișele cearetelor și caselor cu șindilă și paie, acum casele se fac numai în zidărie uneori în ciment că este mai tare și se acopere cu *șiglă imbinată*, adusă dela Timișoara și Lugoj. Deci vedeți ce progres. Cauza? Neapărat că vorbind era lucru prea riscant a accorda unim om simplu »un fond perduc« ce se numește, de 3 — 400 cor. ca să curețe pământul de pe țarina sa și sdrubul de piatră de 1 — 2 în grosime până dă de piatră și stâncă compactă, pe care să o deslășească și urnească din locul ei, dar era mai avantajos și mai puțin riscant pentru banca și plasarea depunerilor creditorilor ei în a funda ori coaverți o altă nouă bancă ori filială. Astfel cu ajutorul »Furnicel« din Făgăraș s'a zămislit o întreaga *puiață* de bănci și filii în Șinca, Vad, Perșan, Părău etc. etc. și puiază în continuu când din Vlădeni 3/4 păiți din bărbăți sunt duși în minele și fabricile din America, grănicerii cei voinici și chipoși dau pe *mătură* și *hamalii* prăvăliilor ovrești din București și în anul din urmă 6/5 parte din locuitorii din fiecare sat, bărbăți, femei și copii în etate de școală și sub vârsta de școală au trecut în România, fiind anul rău și constrânși de bănci, pentru plata ratelor pe cari nu le mai pot plăti.

La adunările generale a tuturor

încă se ocupau cu cultivarea albinei de stup. Dintre scriitorii mai vechi și mai de valoare putem numi pe Varo, Marcus Terentius (116—27 a. Chr.) Nu putem lăsa neamintit pe un alt scriitor roman Calumella Lucius, Iulius Moderatus n. 40 a. Chr. care în cartea a 9-a, dintre cele 12 cărți ale sale, tractează exclusiv despre agricultură. Un alt scriitor renumit al Romanilor a fost Publius Virgilius Maro n. 70 n. Chr. Acesta și-a câștigat mari merite pe terenul literaturii prin Georgica sa, care, în partea din urmă, tratează exclusiv numai stupăritul. Între literații poporului roman, cari s'au ocupat și cu cultura albinelor, putem număra pe Seneca Ovid, Scrofa Tremullius, Iulius Hygionus, Cornelius Celsius și pe Aristotomochus Arius. Agricultură la Romani a ajuns în floare sub domnia împăratului August.

Când produsele albinei, mierea și ceara, nu mai puteau acoperi trebuințele Romanilor prin producția romană, atunci lipsa lor trebuia să o acopere popoarele subjugate. Ne putem închipui ce cantități mari în ceară și miere vor fi trebuit să plătească Romanilor, popoarele Asiei, Africii de nord, Grecia etc. dacă singură, mica insulă Corsica, a trebuit să plătească anual Romanilor câte 200,000 M., ceară și cât de estinsă a trebuit să fie apicultură pe ecel timp.

Dela Romani a trecut apicultura

la popoarele subjugate și la cele învecinate cu marele imperiu, deși nu s'ar putea zice că aceste popoare nu ar fi avut, până atunci, absolut nici o cunoștință de albină.

Nu mai încapem îndoială, că și în evul mediu apicultură s'a practizat pe o scară întinsă pe la mănăstiri, pe la domeniile feudaliilor și de particulari. Din unele documente ale evului mediu vedem, că pe atunci unii stupari trebuiau să dea la curte anual câte 1/2—32 cupe de miere. Cât de mare va fi fost numărul stupilor dintr-un domeniu să poate deduce de acolo, că la câte un singur domeniu erau angajați câte 50—60 stupari. Că boierii și oamenii, în stare materială mai bună, se vor fi ocupat cu ținerea de stupi este a se datori și împrejurării, că pe atunci mierea era singurul articol pentru îndulcirea bucatelor, pentru facerea maisei, mult întrebuințate și pentru pregătirea unor medicamente etc. Din variata întrebuințare a mierei și din multa întrebuințare a cerei și valoarei stupilor era foarte mare. Așa d. e. în Germania, în tot decursul veacului al 16-lea, valoarea unei vaci nu s'a ridicat peste 5 fl. pe când 2 stupi erau în valoare de 6 fl. Din această comparațiune a valorilor, putem deduce cu siguranță, că oamenii cu stare se ocupau din toate puterile cu apicultură, fiind foarte rentabilă. Boierii feudali dădeau cu mare străjnicie stupii supușilor lor,

ba unii domnitori și unele așezăminte ca mănăstirile etc. prin diplome și hotărâri dietale își asigurau dela comune și ținuturi mierea și ceara, de care aveau lipsă pentru sine, sau pentru a-și asigura personal un venit rentabil. Ca exemplu ne poate servi diploma regelui ungar Bella II din anul 1138, prin care 59 comune, între altele, trebuiau să dea ca tribut unei mănăstiri, o cantitate însemnată de miere și ceară, iar principele Rakoczy în dieta din a. 1631 își asigură pentru sine monopolul negoțului cu boi și cu stupi. Pe acest timp pădurile feudaliilor erau așa zicând pline de stupi, cari se cultivau în arbori scorburoși sau scobiți anume pentru cultivarea stupilor. De aici apoi și numirea unor locuri topografice ca prișac, stupini, ce ne au rămas până astăzi.

Scriitorii de valoare în apicultură precum au fost d. p. la romani, nu putem înșira în acest ev, ci au fost mai mult niște copiatori ai altora și chiar și aceia, cari au scris ceva despre apicultură, le-au împrăciat în haine medievale și au dovedit puțină cunoștință de cauză.

Dela descoperirea Americii apicultură în Europa a apucat pe partea decadenței din următoarele cauze:

- a) Prin înlocuirea mierei prin zahar.
- b) Lipsa cunoștințelor temeinice în apicultură a stuparilor.

c) Omorarea prin pucioasă a stupilor la recoltarea mierei.

d) Că se tăiau fără rost arborii fructiferi de prin păduri, ca să se poată culege mai ușor fructele de pe ei.

e) Rezebele îndelungate cu mongolii și tătarii, precum și deseale rezebele interne.

f) Introducerea religiunilor noi, literanismul, calvinismul etc., cu serviciul lor simplu și fără pompa aprinderii de multe lumânări de ceară în biserică și fără vegherile de noapte și alte servicii bisericăști particulare, cari se făceau până aci tot cu lumânări de ceară.

g) Ceara încă a început a scădea din preț din cauză că s'a descoperit feburile surugate de ceară, ce se estrag din unele plante etc.

h) Agricultură se schimbă prin introducerea steclei de zahăr și a cartofilor așa, că patre mare din plantele ce dau multă miere se împuținează.

Populațiunea, prin năvălirile mongolilor și a tătarilor și prin deseale războaie interne, se împuținează foarte tare.

Toate acestea au contribuit la aceea, că oamenii au început a părăsi cultura albinelor sau mai bine zis nu s'au ocupat de stupărit, după cum s'ar fi convenit. Deci nu e mirare, că stupăritul acum a ajuns în decadență. — Proverbul zice: După noaptea întune-

coasă urmează ziua, după reșeb, pare și după ploale vreme bune, așa și în apicultură, după atâtea vremuri de restriște pentru apicultură se ivesc timpuri bune, se ivește preotul catolic Dr. Dzierzon, care în istoria apiculturii, se numește părintele și regenerator al apiculturii moderne. Cu el și cu alți apicultori de mare valoare din timpul mai nou se ivește pe terenul apiculturii o nouă eră și așa apicultură și-a eluptat în ramii economiei rolul cuvenit. Acum putem zice că apicultură — stupăritul — stă astăzi în raport egal cu ramii de economie și de știință.

Toate popoarele din Europa au făcut progrese frumoase în apicultură pe baza cunoștințelor noi, numai poporul nostru, până acum a rămas în urmă, nu din vina lui ci din a împrejurărilor în care s'a aflat până acum. Dar sperăm că prin progresarea sa în cultură se va ivi și pentru el o eră nouă și în ramul cultivării albinei, care ne va pune în rând cu celelalte popoare conlocuitoare. Factori mai chemați pentru propagarea și instruirea poporului nostru în apicultură sunt în primul loc reuniunile noastre economice, cari trebuie sprijinite din toate puterile noastre.

acestor bănci locale filiale a celor centrale, nu lipsesc reprezentanții celor dintâi din Consiliu de administrație și supraveghere, și iată le financiar de ocazie și dătorii de ton în câte 5—6 bănci.

Fără îndoială, că fără concursul și binecuvântarea acestora nu se puteau înființa băncile sătești *capitaliste*. Au mai venit și pacostea băncilor zise culturale și confesionale pe capul bietului popor, — cucernici preoți cari lumineau poporul deschizându-i din Păscăle și cu molifta Sft. Sisoe, — deodată ajung oameni de încredere și li se înmană iază zecimi și sute de mii de coroane pe an fără de a avea vre-o avere proprie, ori vre-o răspundere materială, ori morală, d-ac apoi falsificări de polite etc. Intabulari, sechestrare etc.

Băncile și advocații operatori la bănci, es pretutindenea înaintea poporului nevoiași și se țin de capul lui ca și cărciumarii de capul plutășilor. Remediul?

Băncile mari le-au înființat pe cele mici, și tot ele reducându-le creditele le-ar putea și trebuie să le suprime ori reduce treptat.

La cele mari încă trebuie o schimbare în organizarea lor, ca directorii și unii membrii din consiliile administrative să fie astfel plătiți ca să poată trăi după ele și obligați a nu mai pledea procese particulare decât ale băneii. Atunci vor avea și dănzii timp mai mult de a se ocupa de anumii ramuri economice locali, cari ar trebui și pot fi desvoltați. Azi având atâtea licee și profesori de chimie și laboratorii de încercare la dispoziție, nu este lucru prea greu de a stabili care materie ar fi rentabilă și demnă de exploatat și câte spese ar cere la prima instalare și pentru punerea lor în exploatare, pe care omul simplu nu și le poate procura. Altfel se duce poporul la ruină.

Ion de pe Văcarea.

Tango

— O anchetă. —

Cunoscuta ziaristă bucureșteană, dna Fulmen, curioasă să afle părerile unor dame din înalta societate română asupra urgisitului și frapantului joc Tango, a întreprins zilele acestea o anchetă în acest scop.

Iată părerile damelor intervievate:

Dna Al. Darvari, născută principesă Ribescu s'a exprimat astfel de Tango:

Sunt încântată, că gazetele, pe lângă politica care le absoarbe paginile, se mai ocupă din când în când și de chestiuni "mondene". Dacă s'ar putea pentru Tango? Desigur, că da, doamnă. Și ocline e pentru evoluție, pentru progres, — nu poate fi în contra dansului cel nou. Acum câteva secole femeile mergeau în lectică în "chaise-à-posteurs" dansau menestul și gaitau Azi mergem în automobil, în aeroplan și jucăm tango. Cât despre moralitatea sau imoralitatea lui, despre ura ce s'a tras din partea unora, voi reaminti că "valsul" modestul va a cere ni se recomandă azi, a fost și el odinioară huiit, blasfemat și arătat ca un dans indecent, voluptuos, pierzător de suflete.

— Cu toate acestea d-nă, ni se impună că nu ar trebui să dansăm un dans luat din tavernele Argentinei.

— E drept, continuă d-na Darvari, că Tango e dansul poporului din Argentina. Dar care "Kadoudja" stantela nu sunt dansurile poporului spaniol, cum "hora" bătuța, sârba care și ele se joacă prin saloane, dansurile țaranilor români? În rezultat nu văd pentru ce Tango dansat fără exagerație, după toate regulile artei, nu s'ar juca cum s'a jucat valsul, bostonul și toate celelalte.

Dna Alexandrina Gr. Cantacuzino e însă mai severă în privința tango-ului, căci iată cum s'a exprimat d-sa:

»Eu găsesc că se face prea mult caz de Tango». E un dans, care mai puțin ca altul merită să se ocupe lumea de el. Femeia română mai cu seamă, are atâtea lucruri bune de făcut, atâtea proiecte frumoase de realizat, încât (eu cred, că timpul dedicat tangoului e un timp zadarnic pierdut.

Iată răspunsul d-nei Zoe Râmnicanu, casiera Soc. ortodoxe:

Am fost și sunt încă în doliu, deel nu am avut prilejul să văd dansându-se Tango. Eu cred însă că jucat fără de exagerație, în chip modest, poate trece ca oricare dans. Că și d-na Cantacuzino, d-na Râm-

niceanu găsește că prea se dă multă importanță tangoului.

O aderentă infocată a tango-ului pare a fi cunoscuta artistă a Teatrului Național, **Maria Giurcea**, care drept răspuns la întrebările d-nel Fulmen, îi trimite următoarea scrisoare:

Drăguță d-nă Fulmen. Vrei să cunoști părerea mea despre tango? Jen raffole li găsesc admirabil, din toate punctele de vedere. E voluptuos, e armonios, e îmbătător, după mine. Eu sunt de părerea lui Baudelaire, că trebuie să ne îmbătăm, măcar din când în când în viață, de stele, de aer, de dragoste.. de vin.. de dans.. de tot ce ne poate face să uităm necazurile. Imi pare rău că fiind prea ocupată cu teatrul, n'am vreme să învăț acest miunat dans, dar poate la vară.. voi învăța să tanguiez, dacă nu voi privi pe alții. În ceea ce privește, Papa dela Roma ar face bine să se astâmpere. E un escos de zel.. religios, mai placé în cabină în vreme ce mă îmbrac ori acasă, sau când imi fac plimbarea în aer, de multe ori fredonez încet »Sous, le ciel de l'Argentine». — Marie Giurcea.

Iar ca încheiere d-na Fulmen aduce câteva rânduri ale poetului F. T. Marinetti, care se exprimă în următorul mod despre Tango:

— Tango! înceată și răbdătoare înmormântare a unui sex morți Religie, morală, virtute! Habar n'avem de aceste trei cuvinte fără de sens pentru noi, dar în numele sănătății, al puterii, al voinei și al virilității să strigăm cu toții: *jos Tango ca toate excitările lui demne de oameni ramoliți.*

ȘTIRI.

— 14 Februarie 1914.

Restanțierilor provocați de a și achita abonamentul li se aduce la cunoștință, că începând cu numărul de Luni trimiterea ziarului li se sistează.

Pentru fondul ziarștilor români s'au mai făcut, prin administrația ziarului nostru, următoarele contribuții:

Colectă dela hora miresei cu prilejul nunții d-șoarei Elena Enescu cu d-l Iv. Traian Ripescu, care s'a serbat Duminecă în Mosecul inf., în suma de 11 cor. 60 flori. Ani mulți urililor și multămita nuntașilor.

Din America (817 E. Oxford Str. Alliance) dela părintele *Teofil Roșca* și soția Elena 10 cor. și dela episcopul Nicolae S. Hampu, de origine din Scorei 5 cor. la câlță 15 cor.

Pentru monumentul Vlaicu am primit din America, prin părintele Teofil Roșca suma de 76 coroane, încașară cu ocaziunea parastasului tinu în memoria lui Vlaicu în biserica gr. or. românească din 817 E. Oxford Str. Alliance dela următorii: Teofil și Elena Roșca, cor. 20. Câte 5 cor. dela: Nicolae S. Hampu, Nicolae D. Borzea, Ioan G. Hozea, Nicolae Taus, Simon Moraru, Iosif Gherghol. Câte 2 cor. 30 dela Elieabeta Varga, Ștefan Taus, Stana Vulcan, Ana Vulcan, Vasile Gutu și Dumitru Șerban. Gheorghe S. Hampu, 2 c. Arhim. Moldovan. 140 c. Câte 1 cor: Merodiu Gheja, Nicolae Flores, Petru Suciu, Vasile Detesan și Ioan Tonuța. Dela mai mulți inși cor. 3.80. Suma totală cor. 76.

Mulțumim fraților din America pentru colecta lor pioasă și vrednică de toată lauda.

Academia Română va ținea azi după prânz ședința publică, în care d-l Dr. Gr. Antipa va face o comunicare despre »Câteva probleme științifice și economice privitoare la delta Dunării.

Hotel »Bristol» proprietatea d-lui Ig. Mircea. Din București ni se comunică următoarea știre îmbucurătoare: *Di Ignatie Mircea*, român din com. Cața (Transilvania) stabilit de mult timp în București, proprietarul Bodegei de pe Bulevardul Elisabeta. a cumpărat marele Hotel Bristol din București, plătinându-l cu 1.730.000 lei. Faptul acesta a produs o vie și plăcută îmbrășinare în toate cercurile românești, intru cât dl Ig. Mircea se bucură aci de unanime simpatii. Dsa este acela din înflăvita căruia s'a înființat școala românească din com. Cața (Transilvania), locaș care a costat peste 60.000 lei, și este unul d-n cel mai aprigi susținători ai cauzelor Românilor de dincolo.

Pentru însușirile sale a fost decorat cu: Coroana României în gradul de ofițer, Răspalta muncii pentru școala cl. I și Meritul comercial cl. I.

— Dorim d-lui Mircea isbândă și succese frumoase la noua întreprindere.

Prietenia franco-română Ziarele din Tară publică un apel, lansat de către un comitet, pentru fondarea unei societăți, al cărei scop va fi cimentarea legăturilor între Franța și România. Iată apelul:

»Apropierea franco-română este un ideal scump tuturor Românilor; a-

cest ideal merge acum spre împlinire. În urma elanului de vitalitate, strălucitor și generos, pe care l'a manifestat poporul român în vara trecută, Franța și a amintit în sfârșit că la porțile Orientului, pe țărmurile Dunărei este o națiune soră, care are aceeași origine și aceleași aspirațiuni ca și marele popor francez, cărui li datorăm consolidarea principatelor române, unite acum 50 de ani prin sprjiunul său.

»Spre a manifesta sentimentele sale față de noi mai bine și spre a învăța să ne cunoască mai bine, Franța ne trimite o falangă din reprezentanții iluștri ai geniului și activității sale, având în fruntea lor pe d-l Louis Barthou, fost președinte de consiliu și d-l Georges Lacour Gayet membru al institutului și președinte al secțiunii străine a operei de propagandă franceză »Le Foyer».

»Prilejul este potrivit spre a afirma și noi sentimentele pe cari le nu trim pentru Franța și spre a pune în mod definitiv bazele unei asociațiuni cu numele de »L'Amicitie Franco-Roumaine», menită să lege cu statornicie și în mod real apropierea între cele două națiuni.

»Adresăm un apel călduros către toți francezii, cari locuiesc în România și către românii prieteni sinceri ai Franței, și li rugăm să trimeată de urgență adeziunile lor spre a putea organiza în mod demn primirea d-lor Lacour Gayet și Barthou în București.

»Adesiunile se vor trimite la sediul societății »L'Amicitie Franco-Roumaine» (44 Calea Victoriei) Cea dintâiu intrunirea a aderentilor va avea loc Dumineca viitoare la ora 10 dimineață.

Voluntarii vor servi doi ani. La ministerul de război — după cum se șvonește — se elaborează un proiect, referitor la serviciul militar al voluntarilor. Conform acestui proiect, timpul de serviciu al voluntarilor se va urca dela un an la doi. La sfârșitul primului an de serviciu, voluntarii vor face esamenul de subofițer sau eliar de ofițer — dacă le reușește — și în anul al doilea vor servi cu rang de subofițer sau ofițer. după cum au făcut esamenul. Dacă însă nu vor face nici unul din aceste esamene, vor servi și anul al doilea ca simpli soldați de rând.

În felul acesta e vorba să se deslege problema lipsei de ofițeri.

Desbaterile în această chestie, se spune, că au ajuns într'un stadiu atât de înaintat, încât e probabil, că înca voluntarii d-n 1915 s'ă și facă serviciul militar, conform acestui sistem. Se crede, că această reformă nu va în tâmpina împotriviri, în urma faptului, că în schimbul anului al doilea de serviciu, voluntarii vor fi scutiți de deprinderile de arme.

Incendii. Se anunță din Milano: într'un cinema ograf din Salerno s'a declarat aitaieri, în timpul reprezentanței, un incendiu, care a luat porții mari. Intre vizitatorii a izbucnit mare panică. Armata a venit în ajutor, dar, cu toate stăruirile soldaților, 5 persoane au pierit în flăcări și 16 au fost grav rănite. Doi soldați au murit de asemeni luând partea a stingerea focului.

— Un violent incendiu a izbucnit a laltaseară la *Moroni* (României) distrugând complet sonda n-rul 68. a societății »Romano Americană». Intreg personalul tehnic și administrativ al tuturor întreprinderilor, a sosit la fața locului, luând toate măsurile spre a împiedeca întinderea focului. După o muncă de trei ore focul a fost complet localizat. Un sondar a căpătat usoară arsuri pe mâini și pe față. Pagubele sunt peste 30 000 lei.

Cheile cetății Nicopole — înmănată regelui Carol. Cetim în »Dimineața»: Regele Carol a primit aitaieri în audiență pe d-l Dr. A. Koslinski, care a remis suveranului cheile cetății Nicopole. ce i-au fost încredințate de părintele său, defunctul general Koslinski, fost guvernator în timpul războiului Independenței, al acelei cetăți. Regele, mulțumind călduros dlui Dr Koslinski el întretinându-se mai mult timp cu d-sa, l-a decorat la urmă »proprio motu» cu medalia »Avântul țării» de argint, oferindu-i în același timp și un frumos album, care descrie viața de 70 ani a suveranului.

Inapol dela polul sudic. Din Londra se anunță: »Aurora», vasul expediției exploratorului australian Dr. Mawson, care se întoarce acum dela polul sudic, a anunțat Marți, prin o radiotelegramă, că totul este în ordine pe bordul vasului.

Pe eri se aștepta sosirea »Aurorei» în Adelheida. D-rul Mawson împreună cu sublocotenentul Ninis și Dr. Metz plecaseră spre pol, unde cei doi din urmă au pierit în urma oboselii. Vasul »Aurora» a plecat atunci înapol, în speranță că toți membrii expediției au pierit. După un an însă »Aurora» a plecat din nou spre pol, pentru a readuce osămintele expediției nen-

rocite și astfel și a început și Mawson drumul spre casă, părăsind regiunea polară, unde petrecuse un an de zile.

Pegoud — întrecut. Revista parisiiană »Auto» anunță, că aviatorul francez Grad a întrecut, prin sborurile sale, îndrăznețele looping-uri ale lui Pegoud. Grad și-a construit un astfel de aeroplan, care nu numai că zboară întors, cu partea de deasupra în jos, ci e în stare să și aterizeze în această poziție. Încercările lui Grad au reușit de m.nune.

Avis exploatatorilor de păduri de brad. Cine are trebuință de lucrători la păduri de brad se poate adresa lui Grigorie Cucu jun. (Ișu Cucu Grigorie) în Măiszin Marmaros (megye), care poate angaja lucrători și în număr de peste 100.

Știri mărunte. După cum se anunță din Constantinopol, Rusia consimte să menție statu quo la muntele Athos și va numi un consul pentru a supraveghea relațiile dintre călugării ruși și greci.

— Tot din Constantinopol se anunță, că Joia viitoare va avea loc căsătoria lui Enver-pașa cu principesa N-die-Sultana S. fac mari pregătiri pentru serbarea nunței.

Aviatorul francez Gavelx s-a ridicat cu un biplan, în care avea 4 pasageri până la înălțimea de 3150, m. stabilind un nou record.

— Guvernul unguresc va împărți un ajutor de 100.000 cor. muncitorilor fără lucru.

De arândat o moșie de 229 jugăre în hotarul Turdei, din 1 Aprilie 1914 pe irai mulți ani. Informațiuni sunt a se lua în cancelaria advocațională a d-lui Dr. Octavian Rusu în Sibiu la Albina. Moșia constă din pământ arător și pășune. — 1—

Aviz. Un candidat de avocat cu praxă afă aplicare momentană în cancelaria advocatului Dr Octavian Rusu în Zărnești (Zerneșt). — 5—5.

Pentru locuitori în orașe, amplexii etc. cari în urma ocupației sedente și a muncii spirituale încordate sufer de nemistuire, prafulle Seidlitz ale lui Moll sunt o doctorie de casă indispensabilă, în urma efectului diolvanț și regularea funcționării stomacului. Prețul unei cutii 2 cor. Se trimite zilnic prin postă cu rambursă de farmacistul A. Moll, k. k. liferanțul curții din Viena I. Tuchlauben 9. În farmaciile din provincie s'ă se ceară preparatul A. Moll, provăzut cu marca de contravenție și subscriere. — (3)

Din Brașov și Tara-Bârsei.

Inmormântarea preotului Ioan Schopp din Crizbav Marți în 11 Februarie s'a făcut înmormântarea regretatului preot Ioan Schopp. Sîrpatia și dragostea de care se bucurase în viața Ioan Schopp atât ca preot cât și ca om în societate, a făcut ca în inmormântarea lui se participe un public numeros și distinct din apropiere și din Brașov, care cu mult regret și cu sinceră durere i-a dat ultima dovadă de iubire, petrecându li a groapă. Actul înmormântării s' a fost condus de P. e. d. protopop al Brașovului Dr V. Saftu asistat de 14 preoți, iar răspunsurile funebre le-a dat cântărețul dela biserica »Sf. Nicolae» Toma Branci se condat de toți învâțătorii prezenți.

— Serviciul bisericii noastre cu pompa i caracteristică precum și jalmicie cântări au făcut o impresie desăvârșită asupra celor prezenți, în mare parte sîrini. La sfârșitul serviciului *părintele-protopop Dr. V. Saftu* a rostit un paragraf, care a înduioșat până la lacrimi întreaga asistență. A mai vorbit, la groapă, părintele *Zenovie Popovici*, care în cuvinte dulcose a exprimat ultimul adio colegului și prietenului pierdut; deosemena și preotul maghiar din loc, care a arătat pierderea ce o îndură comuna politică prin moartea colegului său.

Petrecut de jalea întregului său popor, a numeroșilor săi colegi, prietini și cunoscuți, în sunetul clopotelor și a diuoaselor cântări repornatul I. Schopp a fost dat apoi pământului. Doimi în pace seculul nostru călător și după abuelumta, viața ce ai avut — Hnă se-ți fie odihna. — Z.

Pentru masa studenților români a dăruit direcțiunea Casei de păstrare din Șinca-nou 20 cor.

Primească marinosii donatori sincerii noastre mulțumite. — Direct, șoalelor medii gr. or. rom. din Brașov.

Secția de gimnastică va ținea mâne sea a la 6 ore exerciții în sala de gimnastică a gimnaziului român.

O faptă frumoasă. Ni-se scrie: Di învâțător *Emil Reit* din Poarta Branului s'a gândit la înființarea unei frumoase instituții, pe care a numit-o *cantină școlară*, și care ar avea meni-

rea ca să servească un prânz cald școlarilor cari vin din depărtări mai mari.

În școala acestă dânsul a și colectat frumoasa sumă de 74 cor. 20 f. colindând cu elevii săi pe la diferiți fruntași din comună. —

(Ni-se trimite o colecță, care însă fiind prea vastă nu se poate publica din lipsă de spațiu. Di Reit va găsi de sigur un alt mijloc pentru chitarea banilor colectați). —

Cunune. D-șoara Justina Tănăsescu și d-l Ioan Poșcaru, în cununăși. Tezaurul nou — Șohodol. Felicitări.

Din prilejul cununiei d-lor a dăruit fondului ziarștilor 2 cor. Felicitări și mulțumite.

Apollo-Bioskop. Sâmbătă în 28 Februarie și Duminecă în 1 Martie. Serată Nordisk! Din cauza unor schimbări, reprezentațiunile în sala de festivitate vor urma mai departe. Locatarul nobil (Honor). Cea mai interesantă comedie din școala acestă Naczi e amores t (Honor) Ziarul Kinematograf Boair (Actualitate) O nou tate grandioasă a Caset Nordisk. Film Compagni. Femeea înzdrăpă, mare drama socială în 5 acte. Rolul principal: Betty Nansen.

Marți și Mercuri program nou. Muzică militară — încălzit.

Teatru, concerte și petreceri.

Producțiune în Hălchiu. Duminecă în 16 Februarie (1 Martie) se va ținea în Hălchiu o producțiune muzicală-declamatorică-teatrală, urmată de dans începutul la 7 1/2 ore. Prețul de intrare de pers. loc I cor. 1.60. loc II. cor 1.20 loc de stat 80 flori. Venitul curat se va folosi în favoal fondului pentru pictarea bisericii.

— **Reuniunea de cântări și muzică »Concordia»** din Lighet invită la concertul împreună cu dans cel va aranja la 1 Martie st. n. 1914 în comuna Sărnihal, în ospătăria lui Vasile Brânzel. Venitul curat e destinat pentru fondul Reuniunii.

JURMEȘTIRI.

Sighet 27 Febr. Procesul Ruțenilor s'a terminat aseară. Acuzății au cerut să fie achitați. Sentența se va publica Marți, în 3 Martie c.

Budapesta 27 Febr. Tisza răspunzând eri lui Károlyi în camera magnaților declară că partidul național român lucrează în cadrul legilor și vchiește să schimbe stărirea de azi cu mijloace legale. De aceea a tratat cu conducătorii români. Vorbește și apoi despre școale și declară că n-a inițiat tratativele sub presiune mai înaltă sau externă.

Agram, 27 Febr. Aici a fost arestat un individ, cărui se potriveșc semnalmentele lui »Aviam Teodorow». Acesta se afla în societatea unor dame într'un restaurant și nu s'a putut legitima.

București, 27 Febr. Aici se crede, că indivizii Mandasescu și Avram sunt streini, cari s'au folosit de pașapoarte false.

Edinburgh, 27 Febr. Sufragețele au incendiat biserica istorică din Whitekirk.

Budapesta, 27 Febr. În ședința de eri după ameazi a camerei magnaților contele Hadik a atacat guvernul pe tema gardei parlamentare. Tisza a răspuns întrepr altele, că toate parlamentele străinătății folosesc forța armată, dacă nu vreau să devină de răs.

Cernăuți, 27 Febr. Procuratura de aici e de părere, că e vorba de o întinsă conjurație, ai cărei emisari sunt cei doi atentatori. În Burdujeni s'a mai constat, că atentatorii au sosit aci în societatea unei dame, cu care împreună au dispărut Luni.

Proprietar: **Tip. A. Mureșianu & Branișe & Comp**
Redactor responsabil: **Ioan Broten.**

Cassa de păstrare (reuniune) în Săliște.

Convocare.

P. T. Membrii „Cassei de păstrare (reuniune) în Săliște sunt invitați la
a XXX-a adunare generală ordinară.

conform § 15 din statutele reuniunii, pe Joi, în 6/19 Martie a. c. la 2 ore p. m. în sala festivă a scoalei gr. or. rom. din Săliște pe lângă următorul

Program

1. Deschiderea și constituirea adunării generale.
2. Raportul direcțiunii.
3. Raportul consiliului de inspecție.
4. Staverirea bilanțului pro 1913 distribuirea profitului și votarea absolutului.
5. Sporirea capitalului social.
6. Modificarea § 3. 10. 16. și 21 din statute.
7. Alegerea a 3membrii în consiliul de inspecție în sensul § 22 cu mandat de 3 ani.
8. Fixarea marcelor de prezență. pentru membrii direcțiunii și ai consiliului de inspecție.
9. Autorizarea direcțiunii eventualele schimbări reclamate de tribunal.

Domnii membrii cu vot decisiv, adică aceia cari sunt trecuți cu cel puțin 3 luni înainte de adunare în registrul membrilor, sunt—in sensul dispozițiilor § 10 din statute,—rugăți a-și depune părțile de fondare și documentele de plenipotență la cassa institutului cel mult până în 17 Martie st. n. iar la instituturile cari sunt membre la „Solidaritatea“ până în 16 Martie st. n. 1914.

Săliște, 22 Februarie 1914.

Direcțiunea.

ACTIVE	Contul Bilanț	PASIVE
Cassa în număr 82945-67	Capital societar 250000—	
Bon în Giro-Conto la banca austro-ungară 1358-23	Fond de rezervă 100000—	
Cambii 728787—	Fond special de rezervă 93862-25	
Cambii cu acoperire ipot. 249004—	Fondul de binefaceri 64314-72	
Imprumuturi hipotecare 899648-02	Fondul unui spital public, Săliște 66788-65	
Conturi curente cu acoperire 899446—	Fondul de pensiuine 29844-34	354804-96
Credite personale 260670—	Depozite spre fructificare 2739923-73	
Efecte publice și diverse acții 373095-10	Depozite în casete 17796-65	2757720-38
Casele institutului 97000—	Reescout 55127—	
Imprum. din fondul de binefaceri 64314-72	Imprumut în Cteurent 286585—	
Depunerea înființând spital public în Săliște 66788-65	Diversi creditorii 5973-22	
Depunerea fondului de pensiuine 29844-34	Dividende neridicate 423—	
Mobiliar 5340—	Interese anticipate pro 1914 27916-04	
Amortisare 640—	Profit net 52282-42	
Diversi debitori 11698-46		
Interese tranzit. restante 21536-83		
	3790782-02	3790782-02

DEBIT	Contul Profit și Perderi.	CREDIT
Interese:	Interese:	
pentru depozite spre fruct 128315-46	dela cambii 68891-37	
„ fondul de pensiuine 1446-84	„ Imprum. hipotecare 59654-87	
„ reescout 2695-80	„ credite de Cteurent 66084-95	
Spese:	„ credite personale 16811-41	
Salare și bani de cvartir 23573-03	„ efecte 18736-29	229178-89
Marce de prezență 1760—	Chirii 3463-85	
Impr., regis., porto, diverse 6262-71	Provisiune, profit la monete și alte venituri 5050-67	
Contribuțiune:		
directă 6896-10		
10% după lit. depozitelor 12831-55		
Amortizare:		
din casele institutului 1000—		
„ mobiliar 640—		
Profit net 52282-42		
	237693-41	237693-41

La finea anului 1912 au fost 280 membri, în anul 1913 n'a rămas nici unul. de nou a intrat un membru. la finea anului 1913 au fost 281 membrii cu 1250 părți de fondare.

Săliște, 31 Decembrie 1913.

DIRECȚIUNEA:

Dr. N. Calefariu m. p. prezident	C. Herția m. p. director executiv.
Dr. N. Comșa m. p.	Dr. Ioan Stroia m. p.
Petru I. Comșa m. p.	N. Hențiu m. p.
Subsemnatul Consiliu de inspecțiune am examinat conturile prezente, și le-am aflat exacte și în concordanță cu registrele institutului.	Bncur Comșa m. p.
	I. Bârsan m. p.
	Ioan Băncuțiu m. p.

Săliște, în 22 Februarie 1914.

Ioan Băncuțiu m. p. prezident	Ioan Chirca m. p.	C. Cristiu m. p.,	Iuliu Crișan m. p.,
Ilie Hociotă m. p.,	I. Vătășan m. p. revizor expert al „Solidarității“		

Avem onoare a aduce la cunoștință, că am ajuns în posesiunea

Isvorului Béla apă minerală

Frații FLEISCHER. Târgul boilor Nr. 3.

Cu vânzarea am început din 15 Ianuarie după același sistem ca până acum. 10 sticle trimise acasă costă 10 bani sticla. Comandele date înainte de prânz se execută după prânz în aceeași zi. Comandele se pot face prin telefon (Nr. 318) sau în prăvălia noastră strada Vămei Nr. 23. Atragem atențiunea, că manipularea apei minerale urmează cu mare îngrijire, sub controla severă a d-lui Ludwig Schuster. Trimiterea se face punctual de firma Frații Fleischer. Reclamațiunii eventuale ne rugăm a se adresa arendașului sau conducătorului depozitului. Rugându-ne a ne sprijini întreprinderea noastră semnăm cu toată stima

Frații Fleischer, Depozit, Brașov.

Ludwig Schuster, arendaș, Zizin.

Automobil de inchiriat pentru curse mai mici sau mai mari în

Mihail Mooser

BRAȘOV,
Strada Porții Nr. 39.
Telefon 354.

Prafurile-Seiditz ale lui MOLL

Veritabile numai dacă fiecare cutiță este prevădută cu de marca apărare a lui A. MOLL și cu subscrierea sa.

Prin efectul de leuire durabilă al Prafulor-Seiditz de A. Moll în contra greutăților celor mai ceibicose la stomac și pânțee, în contra căroșilor și aerului în stomac, constipațiunii cronice, sufocății de floaț, congestiunii de sânge, haemorrhoidelor și a celor mai diferite boale femeiesci a luat acest medicament de casa o resăntire ce are ce mereu de mai multe decenii încoace. — Prețul unei cutii originale sigilate Corone 2— Falsificațiile se vor arăta de cele judecătorești.

Franzbranntwein și sare lui Moll.

Varicifil numai dacă fiecare este făcută prevădută cu marca scutire și cu plumbul lui A. Moll

Franzbranntwein-ul și sarea este foarte bine cu merit ca un remediu popular cu deosebire soris prin tratere, alina durerile de gât și reumatism și a altor urmări de recedala.

Prețul unei cutii originale plumbate cor. 2—

Săpun de copii a lui Moll.

Cel mai fin săpun de copii și Dame, fabricat după metoda ei mainou, pentru cult varez rațională a pelci, cu deosebire pentru copii și adulți. — Prețul unei cutii cor. 1.80

Fiecare bucată de săpun, pentru copii este prevădută cu marca de apărare A. Moll.

Trimitere: prin poștă prin Farmacistul A. A. OLL Wien, I. Tecklauber

— Comandele provințiale se efectuează prin linie prin ru răsp.

La depozite să se ceară anunț propas prevădute în iscălitura și marca de apărare a lui A. MOLL.

Depozit în Brașov: Carl Sohn farmacist. 46-44

Albituri și ghețe

lucrate de arestanți din temniță se capătă de tot ieftin în prăvălia Domnului

LŐFI GYULA

în SEPSISZENTGYÖRGY. — Intre altele:

1 cămașă p. femei dela K 130—250	1 cămașă p. bărbați dela K 230—370
1 corset „ „ „ K 180—250	1 p. îmense „ „ „ K 1—330
1 p. lenene „ „ „ K 130—250	1 cămașă de dormit „ K 250—350

Se restituie bani pentru articoli nec-răspunzători.

Faceți o încercare!

AVIS.

Am onoarea a aduce la cunoștința Onor. oaspeți, că de aci înainte vine la vânzare exclusiv numai renumita Bere de Steinbruch a primei Socetăți ung. pe acți, în fiecare zi proaspătă, care se va vinde în localul meu și afară de local paharul cu 20 bani.

În fiecare zi piept de miel proaspăt, comenzi mai mari se pot face cu Telefon Nr. 463.

De cercetare numeroasă se roagă

Virág Kristo András
Hotel la Leul d'aur.
Strada lungă Nr. 4.

Nr. 636.

REUNIUNEA DE CONSUM ȘI VALORIZARE, NĂSAUD

Concurs.

Pentru ocuparea postului de conducător la „Reuniunea de consum și valorizare din Năsăud“ se publică concurs cu termiul de 10 Martie st. n. 1914.

Salariu anual 1920 coroane, și prospecte de îmbunătățire.

Dela reflectanți se recere pe lângă o praxă mai îndelungată în conducerea unei prăvălii, o cautiune de cel puțin 8000 coroane, fie în bani sau în hârtii de valoare, și cunoștința limbilor română, maghiară și germană.

Ofertele să se adreseze direcțiunii.

Năsăud, la 16 Febr 1914.

Direcțiunea.

Publicațiune.

Primăria comunală din Alsókomána va da în arândă pe cale de licitațiune publică localul de crâjmărit al comunei începând din 1 Aprilie 1914 pe 6 ani.

Licitațiunea se va ținea în cancelaria comunală din Alsókomána în 11 Martie 1914 la 10 oare a. m.

Oferte închise încă se primesc, cari vor trebui să conțină și 10% din prețul strigăreț ca vadiu.

Prețul strigărei e 600 cor.

Condițiunile mai în detalii se pot vedea în cancelaria comunală din loc.

Alsókomána 1914 Febr. 25.

Boldea Ioan, Cociș David, notar cere primar.

Anunțuri

primește Administrațiunea Gazetei Transilvaniei cu prețurile cele mai MODERATE.

Cețiți și răspândiți „Gazeta Transilvaniei..“